

Сюжет – Вижити у 90-х

Матеріали для вчителя

Предмет(курс):

Розділ програми інтегрованого курсу «Україна і світ», 11 клас. 6. УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ СВІТІ.

Тема уроку, на якій можна використати сюжет:

1.«Економіка: між ринком і державним капіталізмом. Соціально-майнові контрасти» (згідно програми інтегрованого курсу)

Історія України. 11 клас. Розділ 5. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

Тема уроку, на якій можна використати сюжет:

2. «Економіка України в 1991–1998 рр.»(згідно програми курсу історії України)

Виховна година для учнів 8-11 кл, на якій можна використати сюжет і матеріали заняття: «Що ми (не)знаємо про життя наших батьків і бабусь-дідусів »

Обґрунтування та особливості проведення

Пропоновані матеріали спираються на унікальну розробку Центру міської історії Центрально-Східної Європи «Вижити у 90-х» і можуть стати у нагоді вчителям історії та старшокласникам, які бажають отримати більше знань про повсякденний досвід українців у перші роки після розпаду СРСР та здобуття Україною незалежності. Вивчення історії повсякденності є популярним напрямком не лише спеціальних історичних студій, але й частиною картини минулого, яку здобувають завдяки шкільній історії. Даний модуль може надати старшокласникам уявлення та знання про щоденне життя городян у 1990-ті роки на прикладі історій м.Львова, створити контекст для розуміння особливостей публічного та приватного простору, в якому зростали їх батьки чи більш старше покоління. Освітній потенціал даного заняття спрямований на розуміння багатоманітності досвіду минулого, його неоднозначність, на взаємопов'язаність економічного, політичного, культурного аспектів суспільного буття та їх трансформацію, а також на роль окремих артефактів у реконструюванні широкої історичної картини.

Для проведення заняття потрібно, аби в учнів був доступ до Інтернету та можливість працювати із сторінкою проекту <http://90s.lvivcenter.org/uk/dictionary/>. Методичні рекомендації пропонують один з варіантів проведення уроку/заняття з використанням матеріалів проекту «Вижити у 90-х» і спрямовані на вчителів і учнів, ознайомих із інтерактивними методами навчання. Для успішного проведення/модерування заняття вчителі має ознайомитися з усіма матеріалами проекту

Очікувані освітні результати	<p>Після ознайомлення з матеріалами проекту учні зможуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ усвідомлено пояснювати поняття з історії повсякденності 1990-х рр. та контекст їх використання; ▪ пояснювати взаємозв'язки економічних та соціально-культурних явищ і процесів, що супроводжувати трансформацію українського суспільства у початковий період незалежності; ▪ на конкретних прикладах пояснювати особливості повсякденного життя городян в даний період; ▪ набути навички роботи з усною історією як методом вивчення минулого; ▪ набути навички укладання віртуальної та реальної екскурсії за запропонованим алгоритмом; ▪ виробити та висловлювати власне ставлення до процесів трансформації українського суспільства протягом 1990-х рр. та до історії повсякденності як складової історичного знання.
Ключові поняття і ідеї	Місто, полікультурність, модерність, трансформація, історія повсякденності, пам'ять.
Основні методи і прийоми	Робота в групах, віртуальна екскурсія, інтерв'ювання.
Необхідний навчальний час	45-60 хв.; 60-90 хв.
Обладнання	<p>Доступ кожного учня та учениці до матеріалів сайту через смартфон чи ПК http://90s.lvivcenter.org/uk/dictionary/ та http://90s.lvivcenter.org/uk/places/?locid=70 Підготовлені карти з буквами алфавіту (30).</p>

Хід заняття

Варіант 1.

1. Повідомте, що на уроці буде вивчатися повсякденне життя українців у 1990-х роках. Повідомте, що головним джерелом вивчення будуть матеріали проекту «Вижити у 90-х» Центру міської історії. Запитайте, як учні розуміють назву проекту та що саме може бути предметом вивчення. Стимулюйте різноманітність висловлювань. (2 -4 хв.)
2. Запропонуйте учням і ученицям з 30 паперових карток з буквами алфавіту вибрати одну картку на вибір (можна скористатися барабаном як для лото). Якщо учнів у класі менше, аніж букв, можете або запропонувати обрати по дві картки, або обмежитися тими буквами, які учні випадково обрали. (2 -4 хв.)
3. Дайте учням завдання самостійно ознайомитися зі словниковим описом понять згідно обраної букви. Якщо на цю букву є більше, аніж одна словникова стаття, то запропонуйте учням самостійно обрати, яке саме поняття вони будуть вивчати. (5-7 хв.)
4. Попросіть учнів визначитися щодо того, яку саме сферу суспільного життя відображає слово зі словника, з яким вони знайомилися. Запропонуйте об'єднатися в групи з назвами «економіка», «культура», «суспільні зв'язки», «молодь/ діти». Допоможіть утворити приблизно однакові за чисельністю групи та визначитися із належністю поняття до тієї чи іншої сфери. Наприклад, «Революція на граніті» може бути у групі «суспільні зв'язки», а може бути у групі «молодь/ діти». Так само «валютчики» можуть потрапити до групи «економіка», а можуть бути у групі «суспільні зв'язки». (5-7 хв.)
5. Попросіть учнів у групах розповісти одні одним про явище чи процес, які описують певні словникові статті, та підготувати спільну розповідь однокласникам про сферу суспільного життя, виписуючи на великий аркуш паперу ті поняття, за допомогою яких вони дізналися про недалеке минуле. (10-15 хв.)

6. Організуйте представлення роботи груп (по 4-5 хв.).

7. Проведіть обговорення (10-12 хв):

- ✓ *Що нового ви дізналися про повсякденне життя українців у 1990х рр.?*
- ✓ *З якими труднощами зустрічалися городяни у цей період? З чим були пов'язані ці труднощі? Як тепер ви розумієте назву проекту «Вижити у 90-х»?*
- ✓ *Який новий досвід здобули українці у 1990-х роках? Наскільки цей досвід був унікальний, локальний, загальний? З якими саме трансформаційними процесами в українському суспільстві пов'язаний цей досвід?*
- ✓ *В якій сфері суспільного життя відбулися найбільші, на ваш погляд, зміни? Чому?*
- ✓ *Які поняття зі словника епохи зникли, а які залишилися? З чим це пов'язано?*
- ✓ *У чому важливість даного проекту «Вижити у 90-х»? Що саме і чому люди пам'ятають із минулого?*

8. Запропонуйте учням в якості домашнього завдання обрати одне-два поняття зі словника епохи і взяти міні-інтерв'ю у батьків чи інших членів родини, близьких дорослих щодо їх розуміння цього поняття. Повідомте, що обов'язковою умовою міні-інтерв'ю мають бути конкретні приклади із життя родини у цей період.

9. Запропонуйте учням за допомогою інтерактивної карти <http://90s.lvivcenter.org/uk/places/> укласти уявний маршрут (з трьома-чотирма об'єктами) екскурсії для однолітків із інших країн з використанням понять зі словника епохи. Знайдіть можливість представлення цих віртуальних маршрутів на іншому занятті чи в позаурочний час. Обов'язковою умовою представлення результатів міні-інтерв'ю чи віртуальних екскурсій має бути обговорення того, чого саме учні та учениці дізналися і навчилися.